

УДК 656.61:339.5

JEL classification: R41, D43, L92

[https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13\(22\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(22))**ТЕНДЕНЦІЇ ФРАХТОВОЇ ПОЛІТИКИ У СУЧАСНОМУ СУДНОПЛАВСТВІ****ШКУРЕНКО Ольга**

доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій,

Національний транспортний університет

<https://orcid.org/0000-0002-0460-4800>e-mail: dondyy@ukr.net

У статті розглянуто сучасні тенденції формування фрахтової політики у світовому судноплаванні. Окреслено роль та значення фрахтової політики у сучасному судноплаванні. Зазначено, ефективна фрахтова політика забезпечує стабільність доходів судноплавних операторів, оптимізацію використання флоту, а також адаптацію до коливань ринку та глобальних логістичних змін. Проаналізовано основні чинники, що впливають на рівень фрахтових ставок, зокрема зміни у структурі світової торгівлі, коливання попиту та пропозиції на транспортні послуги, розвиток судноплавних альянсів та цифровізацію процесів фрахтування. Визначено роль геополітичних ризиків, кліматичних викликів і регуляторних ініціатив Міжнародної морської організації (ІМО) у трансформації підходів до ціноутворення та управління флотом. Зроблено висновок про необхідність формування гнучких стратегій фрахтової політики з урахуванням цифрових інструментів прогнозування та аналітики ринку.

Проведено огляд ключових тенденцій, включно з гнучким ціноутворенням, хеджуванням ризиків та регуляторною адаптацією. Окремо представлено напрями розвитку фрахтової політики, що передбачає подальшу цифровізацію, екологізацію перевезень та інтеграцію з мультимодальними логістичними ланцюгами. Визначено напрями адаптації судноплавних компаній до змін ринкових, технологічних та екологічних умов. Особлива увага приділена цифровізації фрахтових процесів, інтеграції прогнозної аналітики, розвитку стратегічних альянсів, екологічній модернізації флоту та диверсифікації логістичних послуг. Матеріал може бути корисним для фахівців у сфері морського транспорту, управління логістикою та стратегічного планування перевезень.

Ключові слова: судноплавання, фрахтова політика, фрахтові ставки, морський транспорт, цифровізація, ринок перевезень, екологічна відповідальність, альянси перевізників, волатильність фрахтового ринку, адаптація до змін.

TRENDS OF FREIGHT POLICY IN MODERN SHIPPING**SHKURENKO Olga**

National Transport University

The article examines the current trends in freight policy formation in world shipping. The role and significance of freight policy in modern shipping is outlined. It is noted that an effective freight policy ensures the stability of shipping operators' revenues, optimization of fleet use, as well as adaptation to market fluctuations and global logistics changes. The main factors affecting the level of freight rates are analyzed, in particular changes in the structure of world trade, fluctuations in demand and supply for transport services, the development of shipping alliances and digitalization of chartering processes. The role of geopolitical risks, climate challenges and regulatory initiatives of the International Maritime Organization (IMO) in the transformation of approaches to pricing and fleet management is determined. A conclusion was made about the need to form flexible freight policy strategies taking into account digital forecasting tools and market analytics.

Key trends are reviewed, including flexible pricing, hedging and regulatory adaptation. The directions for the development of freight policy are presented separately, which involves further digitalization, greening of transportation and integration with multimodal logistics chains. The directions of adaptation of shipping companies to changes in market, technological and environmental conditions have been determined. Special attention is paid to digitization of freight processes, integration of predictive analytics, development of strategic alliances, ecological modernization of the fleet and diversification of logistics services. The material can be useful for specialists in the field of maritime transport, logistics management and strategic transportation planning.

Keywords: shipping, freight policy, freight rates, maritime transport, digitalization, transportation market, environmental responsibility, carrier alliances, freight market volatility, adaptation to changes.

Стаття надійшла до редакції / Received 04.12.2025

Прийнята до друку / Accepted 11.01.2026

Опубліковано / Published 29.01.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© Шкурєнко Ольга

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ**ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

Фрахтова політика є одним із ключових елементів управління у сфері морських перевезень, що визначає конкурентоспроможність судноплавних компаній на глобальному ринку. В умовах постійних коливань попиту, зростання вартості енергоносіїв та посилення регулювання вуглецевих викидів, фрахтові ставки стають індикатором стану світової економіки. Динамічні зміни кон'юнктури фрахтового ринку, зростання вартості палива, нестабільність торговельних потоків, розвиток судноплавних альянсів та

впровадження цифрових технологій істотно впливають на формування фрахтових ставок і стратегій управління флотом.

Особливої актуальності дослідження тенденцій фрахтової політики набуває в умовах постійних коливань світових тарифів, зумовлених геополітичними ризиками, змінами у структурі світової торгівлі, екологічними обмеженнями та вимогами до «зеленого судноплавства».

Дослідження сучасних тенденцій фрахтової політики у судноплаванні дозволяє виявити закономірності формування ринку фрахту, оцінити вплив технологічних інновацій і глобальних процесів на фрахтову діяльність, а також розробити рекомендації щодо підвищення стійкості судноплавних компаній у мінливому середовищі світової морської економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз сучасних наукових і аналітичних джерел свідчить про суттєву трансформацію фрахтової політики у світовому судноплаванні під впливом макроекономічних, технологічних та екологічних чинників. У щорічному звіті Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) відзначає зростання волатильності фрахтових ставок унаслідок дисбалансу між попитом і пропозицією тоннажу, зміни торговельних потоків та зростання витрат на паливо [1]. У роботах авторів [2, 3] проаналізовано циклічність фрахтового ринку та нові механізми тарифної політики, зумовлені глобальними логістичними збоями у постпандемічний період. У наукових дослідженнях в Україні у сфері фрахтових ставок фокус змістився до оцінки впливу війни, розривів маршрутів і відновлення Black Sea corridors [4-5]. Значну увагу науковці приділяють впливу екологічних стандартів ІМО (ЕЕХІ, СІІ), які підвищують операційні витрати судновласників і трансформують структуру фрахтових ставок [6].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Загалом, останні дослідження засвідчують перехід від традиційних моделей фрахтової політики до інтелектуально-керованих систем управління фрахтом, що враховують аналітику великих даних, екологічні вимоги та геополітичні ризики. Це визначає новий вектор розвитку світового ринку морських перевезень – орієнтацію на цифрову, екологічно збалансовану та гнучку фрахтову політику. Тому метою дослідження є визначення сучасних тенденцій формування та розвитку фрахтової політики у світовому судноплаванні та основних чинників, що впливають на динаміку фрахтових ставок, а також окреслення напрямів адаптації судноплавних компаній до змін ринкових, технологічних та екологічних умов.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Фрахтова політика охоплює систему економічних, організаційних і маркетингових рішень щодо встановлення вартості перевезень морським транспортом. Вона визначає підходи до встановлення вартості перевезень морським транспортом, розподілу ризиків між учасниками ринку та забезпечення конкурентоспроможності судноплавних компаній. Ефективна фрахтова політика забезпечує стабільність доходів судноплавних операторів, оптимізацію використання флоту, а також адаптацію до коливань ринку та глобальних логістичних змін.

У сучасних умовах фрахтова політика формується під впливом цифровізації транспортних процесів, інтеграції зелених технологій, зміни географії торговельних потоків і розвитку альянсів між судноплавними компаніями. Фрахтові ставки визначаються балансом попиту і пропозиції на судна і значною мірою залежать від глобальних макроекономічних тенденцій, темпів зростання світової торгівлі, цін на енергоносії, а також від розвитку контейнеризації та інтеграції судноплавних маршрутів. Це вимагає від підприємств морського транспорту гнучкого підходу до визначення ставок, умов контрактів і управління ризиками.

Фрахтовий ринок морських перевезень нині перебуває у стані стагнації, оскільки обсяги пропозиції тоннажу суттєво перевищують попит на перевезення. Надлишок вільних суден створює додатковий тиск на рівень фрахтових ставок, що унеможливує для судновласників перегляд тарифної політики у напрямі їх підвищення [7].

Останні роки характеризуються високою волатильністю фрахтового ринку [8-10]. Після пандемії COVID-19 та геополітичних конфліктів 2022-2024 років спостерігається різке коливання ставок у різних сегментах ринку, особливо у контейнерних перевезеннях. Індекси Baltic Dry Index (BDI) та Shanghai Containerized Freight Index (SCFI) демонструють значні коливання, що свідчить про чутливість фрахтової політики до змін у глобальному ланцюзі постачань. Важливу роль у стабілізації ринку відіграє консолідація судноплавних компаній у межах міжнародних альянсів, таких як 2M, Ocean Alliance та THE Alliance. Об'єднання флотів дозволяє компаніям оптимізувати використання суден, скорочувати витрати на обслуговування маршрутів і підтримувати конкурентний рівень ставок.

Вагомим трендом сучасного судноплавства є цифровізація процесів фрахтування. Активне впровадження електронних платформ, таких як Freightos, Shipnext і SeaRates, сприяє підвищенню прозорості фрахтових угод, скороченню часу на укладання контрактів і забезпечує доступ до актуальних тарифів у реальному часі. Використання систем штучного інтелекту та аналітики Big Data дозволяє судноплавним

компаніям прогнозувати попит, оптимізувати маршрути, мінімізувати витрати на паливо та збільшувати ефективність флоту. Цифрові близнюки суден, що відображають технічний стан і продуктивність, застосовуються для моделювання рейсів і визначення оптимальної фрахтової ставки з урахуванням ризиків.

Суттєвий вплив на формування фрахтової політики має екологічний чинник. Відповідно до стратегії IMO щодо скорочення викидів парникових газів, запроваджуються стандарти EEXI (Energy Efficiency Existing Ship Index) та CII (Carbon Intensity Indicator), які стимулюють судновласників модернізувати флот і використовувати енергоефективні технології. Витрати на екологічні інновації враховуються у вартості фрахту, що призводить до поступового зростання ставок у «зеленому» сегменті морських перевезень. Водночас попит на «чисті» перевезення з боку великих вантажовідправників, таких як Amazon та IKEA, стимулює розвиток екологічно орієнтованих чартерних моделей.

Важливим чинником нестабільності залишаються геополітичні ризики. Конфлікти у Червоному морі, обмеження проходу Суецьким каналом, а також зростання піратської активності у деяких регіонах змушують операторів змінювати маршрути перевезень, збільшуючи тривалість рейсів і витрати на страхування, що безпосередньо впливає на фрахтові ставки. Крім того, тенденції протекціонізму та зміни у світових торговельних потоках спричиняють перерозподіл флоту між регіонами, змінюючи структуру попиту на тоннаж.

У таблиці 1. наведені ключові напрями розвитку фрахтової політики у сучасному судноплаванні, що визначають конкурентоспроможність і стабільність діяльності судноплавних компаній у мінливих ринкових умовах. Зокрема, відзначається тенденція до гнучкого ціноутворення, що передбачає використання індексних ставок і комбінування коротко- та довгострокових контрактів з метою зниження ризику коливань фрахтових ставок.

Таблиця 1.

Сучасні тенденції фрахтової політики у судноплаванні

Тенденція	Характеристика	Вплив на фрахтову політику
Гнучке ціноутворення	Використання індексних ставок, спотових і довгострокових контрактів залежно від кон'юнктури ринку	Підвищення прибутковості та зниження ризику коливань ставок
Цифровізація фрахтових операцій	Впровадження електронних платформ фрахтування, систем e-chartering та аналітики Big Data	Автоматизація процесів, скорочення часу укладання угод
Екологічна орієнтація	Перехід до енергоефективного флоту, використання альтернативних палив, дотримання стандартів IMO	Зменшення витрат на паливо, відповідність міжнародним вимогам
Інтеграція прогнозової аналітики	Використання штучного інтелекту для прогнозування ринкових коливань і попиту	Оптимізація маршрутів і стратегічних рішень
Кооперація та альянси перевізників	Формування судноплавних альянсів і спільне використання ресурсів	Зниження операційних витрат, стабільність фрахтових потоків
Диверсифікація послуг	Розширення спектра логістичних і сервісних пропозицій (door-to-door, мультимодальні перевезення)	Залучення нових клієнтів, підвищення лояльності
Хеджування ризиків	Використання фрахтових деривативів, страхування, управління контрактними ризиками	Підвищення фінансової стійкості компанії
Регуляторна адаптація	Врахування міжнародних норм щодо безпеки, екології, прозорості цін	Зміцнення репутації та конкурентоспроможності компанії

Джерело: розроблено авторами на основі [6-10]

Важливу роль у фрахтовій політиці відіграє цифровізація фрахтових операцій, що базується на застосуванні електронних платформ, систем e-chartering та аналітики Big Data для оптимізації процесів фрахтування і скорочення часу укладання угод. Використання онлайн-платформ (Freightos, Shipnext, SeaRates) забезпечує прозорість тарифів, електронне укладання чартерів і автоматизацію логістичних операцій. Цифрові близнюки суден дозволяють прогнозувати собівартість рейсу та оптимізувати вибір маршруту.

Одним із провідних трендів фрахтової політики є екологічна орієнтація, яка полягає у переході до енергоефективного флоту, використанні альтернативних видів палива та дотриманні міжнародних стандартів IMO щодо скорочення викидів. Запровадження ініціатив IMO з декарбонізації (EEXI, CII) стимулює застосування енергоефективних суден та впливає на структуру фрахтових ставок, оскільки витрати на «зелені» технології закладаються у вартість перевезення.

Також активно розвивається інтеграція прогнозової аналітики на основі штучного інтелекту, що забезпечує точніше прогнозування попиту і більш раціональне планування маршрутів. Формування кооперацій та альянсів перевізників сприяє зменшенню витрат, підвищенню ефективності використання флоту та стабільності фрахтових потоків. Консолідація перевізників (Maersk, MSC, CMA CGM, COSCO) дозволяє знижувати витрати і стабілізувати ставки за рахунок оптимізації маршрутів і використання спільного флоту.

Тенденція диверсифікації послуг відображує розширення спектра логістичних рішень, зокрема впровадження мультимодальних і door-to-door перевезень, орієнтованих на потреби клієнтів. Окрема увага приділяється хеджуванню ризиків, що передбачає використання фрахтових деривативів і страхових інструментів для стабілізації фінансових результатів. Нарешті, регуляторна адаптація охоплює приведення

діяльності компаній у відповідність до міжнародних вимог безпеки, екології та прозорості, що підсилює їхню репутацію та довіру на глобальному ринку.

Таким чином, сучасна фрахтова політика характеризується високим рівнем інноваційності, екологічної відповідальності та гнучкості, що є ключовими тенденціями стійкого розвитку судноплавних компаній. Водночас коливання фрахтових ставок на світовому ринку вимагає від компаній здатності оперативно реагувати на зміни, що робить адаптацію до нестабільності ринку надзвичайно важливою.

Планування адаптаційних заходів для судноплавних компаній до коливання фрахтових ставок у сучасних умовах є необхідним процесом через високу волатильність ринку морських перевезень. Зміни попиту та пропозиції, сезонні коливання і глобальні потрясіння безпосередньо впливають на доходи компаній і їхню прибутковість. Перенасичення флоту та надлишок вільних суден створюють додатковий тиск на ставки фрахту, що знижує ефективність традиційної тарифної політики. Зростання операційних витрат і конкуренція в межах судноплавних альянсів підвищують ризики збиткової діяльності без гнучкої реакції на ринкові зміни. Використання цифрових платформ і систем прогнозування дозволяє своєчасно коригувати тарифну політику та оптимізувати маршрути перевезень. Таким чином, включення адаптаційних заходів у стратегію судноплавних компаній є ключовим елементом забезпечення фінансової стабільності та конкурентоспроможності у мінливих умовах глобального ринку.

В умовах високого рівня нестабільності, що зумовлено впливом глобальних економічних коливань, цифрової трансформації галузі та посиленням екологічних вимог, судноплавні компанії змушені розробляти та впроваджувати нові стратегії адаптації, спрямовані на підвищення ефективності, стійкості та конкурентоспроможності своєї діяльності. Напрями адаптації фрахтової політики судноплавних компаній до коливання фрахтових ставок у сучасних умовах у порівнянні із традиційною фрахтовою політикою представлені у таблиці 2.

Таблиця 2.

Напрями адаптації судноплавних компаній до коливання фрахтових ставок

Критерій	Традиційна фрахтова політика	Напрями адаптації сучасної фрахтової політики
Тип контрактів	Довгострокові угоди з фіксованими ставками	Гнучкі контракти з індексним або змішаним ціноутворенням
Процес фрахтування	Переважаю паперовий документообіг, переговори офлайн	Електронні платформи (e-freight, Shipnext, Freightos), автоматизація процесів
Механізм ціноутворення	Визначення ставок на основі історичних тенденцій і попиту	Алгоритмічне та прогнозне ціноутворення з використанням Big Data
Екологічні вимоги	Мінімальні або відсутні екологічні критерії	Виконання стандартів ІМО (EEXI, CII), перехід на екологічне паливо
Інформаційне забезпечення	Обмежене використання інформаційних систем	Використання цифрових платформ, блокчейну, аналітики великих даних
Управління ризиками	Реактивний підхід (після виникнення проблем)	Превентивне управління ризиками, хеджування фрахтових ставок
Взаємодія учасників ринку	Індивідуальні переговори між судовласником і фрахтувальником	Стратегічні альянси, інтегровані логістичні мережі, кооперація операторів
Орієнтація на клієнта	Універсальні транспортні послуги	Клієнтоорієнтовані рішення, цифрові сервіси, «door-to-door» логістика

Джерело: узагальнено автором на основі [1-10]

Одним із ключових напрямів є диверсифікація фрахтових стратегій. Судноплавні компанії дедалі частіше поєднують короткострокові спотові контракти з довгостроковими угодами, що базуються на індексному ціноутворенні. Такий підхід дозволяє збалансувати прибутковість і зменшити ризики, пов'язані з волатильністю фрахтових ставок.

Важливе значення у процесі адаптації має цифровізація фрахтових процесів. Впровадження електронних платформ фрахтування, використання систем штучного інтелекту та аналітики великих даних забезпечує оперативність ухвалення рішень, прозорість операцій і скорочення транзакційних витрат. Технології e-freight і smart chartering створюють можливості для автоматизації угод та прогнозування ринкової кон'юнктури.

У відповідь на посилення міжнародних екологічних стандартів судноплавні оператори здійснюють екологічну модернізацію флоту. Вона включає перехід на альтернативні види палива — зріджений природний газ, метанол або аміак — а також впровадження енергоефективних технологій, що відповідають вимогам ІМО EEXI та CII. Такі заходи не лише сприяють зниженню викидів, а й формують позитивний імідж компаній на ринку.

Ще одним стратегічним напрямом є інтеграція прогнозової аналітики. Використання інструментів Big Data, супутникового моніторингу та моделей машинного навчання дає змогу прогнозувати попит на перевезення, оптимізувати маршрути й ефективніше розподіляти тоннаж.

Поряд із цим, компанії активно розвивають стратегічні альянси та партнерства, що забезпечують спільне використання флоту, узгодження розкладів, оптимізацію маршрутів і зменшення витрат на логістичні

операції. Така кооперація дозволяє не лише підвищити економічну ефективність перевезень, а й зміцнити позиції на конкурентному ринку, зменшуючи ризики, пов'язані з коливаннями фрахових ставок. Спільне управління флотом і узгодженість у плануванні маршрутів сприяють більш гнучкому реагуванню на зміни попиту та пропозиції, а також підвищують стійкість компаній до зовнішніх шоків, таких як нестабільність торговельних потоків чи зростання витрат на паливо. Крім того, стратегічні альянси сприяють інтеграції в глобальні ланцюги постачання, що дозволяє ефективніше контролювати логістичні процеси, скорочувати час доставки та підвищувати якість обслуговування клієнтів. Завдяки цьому компанії здатні підтримувати стабільність доходів і забезпечувати довгостроковий розвиток навіть у мінливих умовах світового ринку морських перевезень.

Не менш важливою тенденцією є орієнтація на гнучке управління ризиками, що передбачає застосування інструментів хеджування фрахових ставок, страхування операційних ризиків і розроблення кризових планів дій на випадок геополітичних або економічних потрясінь.

Завершальним аспектом сучасної адаптаційної стратегії у фраховій політиці повинна виступати клієнтоорієнтованість і сервісна інновація. Компанії повинні активно впроваджувати персоналізовані логістичні рішення, пропонувати послуги «door-to-door» та розширювати цифрові сервіси для підвищення рівня задоволеності клієнтів і формування довгострокових партнерських відносин.

Отже, ефективна адаптація судноплавних компаній у сфері фрахової політики до змін ринкових, технологічних та екологічних умов вимагає комплексного підходу, який поєднує стратегічне планування, цифрову трансформацію, інноваційні рішення та екологічну відповідальність.

На основі проведеного аналізу сучасних тенденцій можна окреслити ключові напрямки та очікувані зміни у фраховій політиці, що дозволяють прогнозувати розвиток судноплавного сектору у найближчі роки.

На нашу думку, найближчі роки розвиток фрахової політики у світовому судноплаванні визначатиметься поєднанням технологічних, економічних і регуляторних чинників, що трансформують ринок морських перевезень. Вважаємо, що ключовою тенденцією стане подальша цифровізація фрахових процесів – із розширенням використання платформ для автоматизованого укладання контрактів, аналітики великих даних та прогнозування фрахових ставок у режимі реального часу. Програмні рішення на основі Big Data дозволяють прогнозувати попит на тонно-мілі, будувати оптимальні сценарії ціноутворення та мінімізувати простой суден. Це сприятиме підвищенню прозорості ринку та скороченню транзакційних витрат. Водночас очікується перехід до «динамічного фрахтування», коли ставки формуються у режимі реального часу з урахуванням змін на ринку, погодних умов і доступності портів.

Заразом екологічна складова фрахової політики набуде ще більшого значення. Під тиском міжнародних стандартів, зокрема MARPOL, EEXI та CII, судноплавні компанії будуть змушені інтегрувати стратегії «зеленого фрахтування» – з урахуванням вуглецевого сліду суден, використання альтернативних видів палива та інвестицій у декарбонізаційні технології.

Очікується також зростання ролі глобальних фрахових альянсів, які об'єднуютимуть ресурси для стабілізації ринку, зниження витрат і підвищення ефективності перевезень. Така концентрація капіталу сприятиме формуванню більш прогнозованих фрахових ставок, але водночас може викликати ризики монополізації ринку.

Подальший розвиток фрахової політики визначатиметься впровадженням інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень. Використання штучного інтелекту, машинного навчання та аналітики великих даних забезпечить перехід до концепції «динамічного фрахтування», коли ставки формуються у режимі реального часу з урахуванням зміни ринкової кон'юнктури, погодних умов, доступності портів і рівня завантаженості суден. Такі підходи сприятимуть підвищенню ефективності ринку, скороченню простоїв і оптимізації витрат.

На нашу думку, у перспективі фрахова політика поступово еволюціонуватиме у напрямі динамічного управління ставками, коли ціна перевезення визначатиметься автоматизованими алгоритмами, що враховуватимуть попит, сезонність, стан портової інфраструктури та навіть кліматичні фактори.

Крім того, очікується поглиблення інтеграції фрахової політики з логістичними ланцюгами – від морського перевезення до мультимодальних маршрутів «від дверей до дверей», що забезпечить більшу стійкість та ефективність глобальних постачань.

Узагальнюючи, можна зазначити, що майбутнє фрахової політики буде визначене трьома стратегічними орієнтирами:

1. Цифрова трансформація фрахових ринків.
2. Декарбонізація та екологічна відповідальність перевізників.
3. Інтеграція економічних і логістичних стратегій у глобальні ланцюги вартості.

Такі тенденції дозволять забезпечити більш прогнозований, екологічно безпечний і технологічно розвинений розвиток світового судноплавства.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Фрахтова політика сучасного судноплавства перебуває у фазі трансформації під впливом цифровізації, екологічних стандартів і глобальних логістичних зсувів і характеризується високою гнучкістю та адаптивністю до ринкових, технологічних і екологічних змін. Основними тенденціями є волатильність фрахтового ринку, цифровізація процесів фрахтування, використання прогностичної аналітики, розвиток стратегічних альянсів, диверсифікація логістичних послуг та екологізація перевезень. Використання гнучких схем ціноутворення, хеджування ризиків та інтеграція з мультимодальними логістичними ланцюгами забезпечує підвищення ефективності та стабільності доходів судноплавних компаній.

Розвиток фрахтової політики передбачає впровадження нових стратегій адаптації: активне впровадження цифрових платформ, «зеленої» модернізації флоту та поглиблення інтеграції з глобальними логістичними системами.

Комплексний підхід до формування фрахтової політики дозволить забезпечити конкурентоспроможність, стійкість до ринкових коливань та дотримання міжнародних стандартів екологічної та економічної безпеки.

Перспективи подальших розвідок у сфері фрахтової політики можуть бути зосереджені на цифровізації фрахтових процесів, прогнозуванні ринкових коливань та екологічній модернізації флоту. Особлива увага може приділятися інтеграції фрахтової політики з мультимодальними логістичними ланцюгами та оцінці впливу стратегічних альянсів на стабільність ринку. Реалізація таких напрямків сприятиме підвищенню ефективності судноплавних компаній та адаптації галузі до сучасних економічних і екологічних викликів.

Література

1. UNCTAD. Review of Maritime Transport 2023. Geneva: United Nations, 2023. 212 p. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/4042151>
2. Tvedt J., Hovi I. B. Container shipping: A market equilibrium perspective on freight rates formation post-Covid-19. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*. 2024. Vol. 179. Article 103917. P. 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.tra.2023.103917>
3. Trilles Segura A., Fuentes Molina I., Martínez Marín M. P. The impact of the COVID-19 pandemic on freight rates: A multiple-regression econometric model. *Maritime Transport - 9th International Conference on Maritime Transport (Maritime Transport IX)*: Barcelona, 27-29 June, 2022. 2022. DOI: <https://doi.org/10.5821/mt.11012>
4. Алексеевська Г., Якубовський С., Пічугіна Ю. Зростання вартості перевезень морським транспортом як драйвер глобальних інфляційних процесів. *Галицький економічний вісник*. 2025. Т. 94, № 3. С. 16-28. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.03
5. Купалова Г. І., Гончаренко Н. В., Коренева Н. О., Малиновська Д. К. Теоретичні аспекти фрахтової біржі та елементи формування ціни на ній. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.2.3>
6. Міжнародна морська організація. Initial IMO Strategy on Reduction of GHG Emissions from Ships. London: IMO Publishing, 2023. 45 с. URL: <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/Reducing-greenhouse-gas-emissions-from-ships.aspx>.
7. Поліщук В. Фрахтовий ринок: перенасичений вільним флотом і демонструє низьку активність / *AgroWeek*. 15 трав. 2025. URL: <https://agroweek.com/agroekonomika/frahtovyj-rynok-perenasychenyj-vilnym-flotom/> (agroweek.com).
8. Drewry. *High container rate volatility to enter 5th consecutive year*. Hellenic Shipping News, 2024. URL: <https://www.hellenicshippingnews.com/high-container-rate-volatility-to-enter-5th-consecutive-year-measures-to-mitigate-the-uncertainty>.
9. Andaman Partners. *China's Shipping Freight Rates Are Above Recent Lows and Remain Volatile*. 2025. URL: <https://andamanpartners.com/2025/06/chinas-shipping-freight-rates-are-above-recent-lows-and-remain-volatile>.
10. Stormy seas for global shipping: UNCTAD warns of uncertainty, volatility and rising costs 2025. URL: <https://unctad.org/press-material/stormy-seas-global-shipping-unctad-warns-uncertainty-volatility-and-rising-costs>.

References

1. UNCTAD. Review of Maritime Transport 2023. Geneva: United Nations (2023) 212 p. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/4042151>.
2. Tvedt J., Hovi I. B. (2024). Container shipping: A market equilibrium perspective on freight rates formation post-Covid-19. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*. Vol. 179. Article 103917. pp. 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.tra.2023.103917>.
3. Trilles Segura A., Fuentes Molina I., Martínez Marín M. P. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on freight rates: A multiple-regression econometric model. *Maritime Transport - 9th International Conference on Maritime Transport (Maritime Transport IX)*: Barcelona, 27-29 June, 2022. DOI: <https://doi.org/10.5821/mt.11012>

-
4. Alekseevskaya H., Yakubovskiy S., Pichuhina Yu. (2025). Zrostantia vartosti perevezen morskym transportom yak draiver hlobalnykh inflatsiinykh protsesiv. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. T. 94, № 3. pp. 16-28. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.03
 5. Kupalova H. I., Honcharenko N. V., Korenieva N. O., Malinovska D. K. (2022). Teoretychni aspekty frakhtovoi birzhi ta elementy formuvannia tsiny na nii. *Efektivna ekonomika*. № 2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.2.3>
 6. Mizhnarodna morska orhanizatsiia. Initial IMO Strategy on Reduction of GHG Emissions from Ships London: IMO Publishing, (2023). 45 p. URL: <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/Reducing-greenhouse-gas-emissions-from-ships.aspx>
 7. Polishchuk V. (2025). Frakhtovyi rynek: perenasychenyi vilnym flotom i demonstuiie nyzku aktyvnist / AgroWeek. URL: <https://agroweek.com/agroekonomika/frahtovyi-rynok-perenasychenyi-vilnym-flotom/> (agroweek.com).
 8. Drewry (2024). *High container rate volatility to enter 5th consecutive year*. Hellenic Shipping News. URL: <https://www.hellenicshippingnews.com/high-container-rate-volatility-to-enter-5th-consecutive-year-measures-to-mitigate-the-uncertainty>.
 9. Andaman Partners (2025). *China's Shipping Freight Rates Are Above Recent Lows and Remain Volatile*. URL: <https://andamanpartners.com/2025/06/chinas-shipping-freight-rates-are-above-recent-lows-and-remain-volatile>
 10. Stormy seas for global shipping: UNCTAD warns of uncertainty, volatility and rising costs. (2025). URL: <https://unctad.org/press-material/stormy-seas-global-shipping-unctad-warns-uncertainty-volatility-and-rising-costs..>